

וכן טובלן לכלים אלו מטומאתם, במקומן. שמכניסים את הבהמה למים כדי להטביל את השיר.

ואין צריך להסירם מן הבהמה כדי לטובלם או להזות עליהם בפני עצמם.

גמרא:

שנינו במשנה: יוצאת הנאקה בחטם.

והוינן בה: מאי "נאקה", ומאי "בחטם"?

אמר רבה בר בר חנה: נאקתא — חיוורתא גמלה נקבה גדולה ולבנה, בזממא דפרזלא טבעת של ברזל שנוקבים את חוטמה ומכניסה בתוכו. לפי שהיא בורחת, ושמירתה קשה, אינה משתמרת אלא בכך.

שנינו במשנה: ולובדקים בפרומביא.

ומפרשינן: אמר רב הונא: לובדקים — המרא לובא חמור הבא ממדינת לוב. הקשור בפגי דפרזלא רסן שעל הלחי והראש העשוי מברזל.

לוי, שדר זוזי שלח מעות לאנשי בני חוזאי [שם מקום], כדי למיזבן ליה שיקנו לו שם

המרא לובא באותם זוזים.

צרו [צררו] אנשי בני חוזאי מעותיו ושדרו ליה אותם בחזרה, והניחו בתוך הצרור שערי שעורים. שלא רצו לקנות לו חמור, מפני שלוב רחוקה מבבל מהלך חצי שנה [כמבואר בפרק הגזול].

ומה ששלחו לו שעורים, כונתם היתה כדי למימר, לרמז לו דניגרא דחמרא, פסיעות החמור — הם לפי מדת השערי [שעורים] שהוא אוכל. ורמזוהו בכך, שיקנה חמור בעירו, ויאכילנו שעורים תמיד. ועל ידי כך יהיה חמורו משובח וטוב.

אמר רב יהודה אמר שמואל: היו התלמידים שואלין ומחליפין את שאלתם לפני רבי. וכך שאלו: ליתן כלי של בהמה זו בבהמה זו בשביל שתצא בו בשבת, מהו?

והחליפו שאלתם. שפעם שאלו על נאקה באפסר, ופעם שאלו על גמל בחטם. האם זה נחשב כמו דבר שעשוי לשמור על הבהמה ומותר, או שהוא נחשב כמשא ואסור.

והשיב רבי: נאקה באפסר לא תיבעי לך. שודאי אסור שביון דלא מינטרא ביה, שאינה משתמרת באפסר אלא דוקא בחטם — משאוי הוא, האפסר נחשב למשא ואסור

נפסלו המים גם לדעת הרמב"ם כמבואר בדבריו [פרה י, ז].

והרש"ש תמה מדוע יש הוה אמינא לחשוש לדבר כזה? ופירש שהחידוש הוא שאין חשש שההזאה לא תהיה על השיר עצמו אלא תיפול ההזאה על הבהמה וממנה לכלי, ובאופן כזה בודאי ההזאה פסולה כמבואר במשנה בפרה [יב, ב]. והסיבה שאין חוששים שיזה על הבהמה

לפירוש התוספות והאחרונים הנ"ל, כתב הריטב"א מפני "שסתם מזה מי חטאת זהיר ורזי הוא".

אולם בפירוש המשנה להרמב"ם כאן נראה שלא גרס במשנה ומזין עליהם במקומם, והחידוש הוא רק שחייב השיר בהזאה. [ומשום שיש טומאות מדרבנן שאין בהם הזאה, וכאן הטומאה היא מהתורה].